

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 12 sierpnia 2010 r.

w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Jednocześnie upoważnia senatora Piotra Zientarskiego do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

USTAWA

z dnia

o Krajowej Radzie Sądownictwa¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa reguluje kompetencje, tryb wyboru członków, ustrój i postępowanie przed Krajową Radą Sądownictwa.

Art. 2.

Ilekoć w ustawie mowa jest o "Radzie" należy przez to rozumieć Krajową Radę Sądownictwa.

Art. 3.

W postępowaniu przed Radą nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

Rozdział 2

Kompetencje i ustrój Rady

Art. 4.

1. Do kompetencji Rady należy:

- 1) rozpatrywanie i ocena kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego oraz stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych, sądach administracyjnych i sądach wojskowych;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych, ustawę z dnia 17 grudnia 1997 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawę z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych oraz ustawę z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym.

- 2) przedstawianie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosków o powołanie sędziów w Sądzie Najwyższym, sądach powszechnych, sądach administracyjnych i sądach wojskowych;
 - 3) uchwalanie zbioru zasad etyki zawodowej sędziów i czuwanie nad ich przestrzeganiem;
 - 4) wypowiadanie się o stanie kadry sędziowskiej;
 - 5) wyrażanie stanowiska w sprawach dotyczących sądownictwa i sędziów, wniesionych pod jej obrady przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, inne organy władzy publicznej lub organy samorządu sędziowskiego;
 - 6) opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących sądownictwa i sędziów, a także przedstawianie wniosków w tym zakresie;
 - 7) opiniowanie programów szkolenia w ramach aplikacji ogólnej i aplikacji sędziowskiej, zakresu i sposobu przeprowadzania konkursów na aplikację ogólną oraz egzaminów sędziowskich.
2. Ponadto Rada wykonuje inne zadania określone w ustawach, a w szczególności:
- 1) podejmuje uchwały w sprawach wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej aktów normatywnych w zakresie, w jakim dotyczą one niezależności sądów i niezawisłości sędziów;
 - 2) rozpatruje wnioski o przeniesienie sędziego w stan spoczynku;
 - 3) rozpatruje wystąpienia sędziów w stanie spoczynku o powrót na stanowisko sędziowskie;
 - 4) wybiera rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych i rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów wojskowych;
 - 5) zgłasza kandydata na stanowisko Prokuratora Generalnego;
 - 6) wskazuje trzech członków Rady Programowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury;
 - 7) wyraża opinię w sprawie powołania Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.

Art. 5.

Rada przedstawia Sejmowi, Senatowi i Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, nie później niż do 31 maja roku następnego, informację z rocznej działalności Rady oraz postulaty dotyczące aktualnych problemów i potrzeb wymiaru sprawiedliwości. Nad informacją w Sejmie i Senacie nie przeprowadza się głosowania.

Art. 6.

1. Rada może zarządzić przeprowadzenie:
 - 1) wizytacji sądu albo jego jednostki organizacyjnej;
 - 2) lustracji w sądzie;
 - 3) lustracji pracy sędziego, którego indywidualna sprawa podlega rozpatrzeniu przez Radę.
2. Czynności, o których mowa w ust. 1, nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której sędziowie są niezawisli.
3. Czynności, o których mowa w ust. 1, mogą być przeprowadzane przez członków Rady lub przez sędziów delegowanych do Biura Rady na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 7.

Rada wybiera rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych po zgłoszeniu kandydatów przez wszystkie zgromadzenia ogólne sędziów sądów apelacyjnych oraz rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów wojskowych po zgłoszeniu co najwyżej dwóch kandydatów przez Zgromadzenie Sędziów Sądów Wojskowych. Przepisy art. 19 stosuje się odpowiednio.

Art. 8.

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego i Minister Sprawiedliwości są członkami Rady przez okres pełnienia tych funkcji.

Art. 9.

1. Osoba powołana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej pełni swoje funkcje w Radzie bez oznaczania okresu kadencji i może być odwołana w każdym czasie.
2. Mandat osoby powołanej przez Prezydenta wygasa najpóźniej w ciągu trzech miesięcy po zakończeniu kadencji Prezydenta.

Art. 10.

1. Sejm wybiera spośród posłów czterech członków Rady na okres czterech lat.
2. Senat wybiera spośród senatorów dwóch członków Rady na okres czterech lat.
3. Członkowie Rady wybrani przez Sejm i Senat pełnią swoje funkcje do czasu wyboru nowych członków.

Art. 11.

Sędzia może pełnić funkcję wybieranego członka Rady tylko dwie kadencje.

Art. 12.

1. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego wybiera spośród sędziów tego Sądu dwóch członków Rady.
2. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego wspólnie z przedstawicielami zgromadzeń ogólnych wojewódzkich sądów administracyjnych wybiera spośród sędziów sądów administracyjnych dwóch członków Rady.
3. Zebranie przedstawicieli zgromadzeń ogólnych sędziów sądów apelacyjnych wybiera spośród sędziów sądów apelacyjnych dwóch członków Rady.
4. Zebranie przedstawicieli zgromadzeń ogólnych sędziów okręgów wybiera spośród swego grona ośmiu członków Rady.
5. Zgromadzenie Sędziów Sądów Wojskowych wybiera spośród swego grona jednego członka Rady.

Art. 13.

1. Zgromadzenia ogólne sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych wybierają spośród swoich członków po dwóch przedstawicieli.
2. Wybory przedstawicieli zgromadzeń ogólnych sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych przeprowadza się najpóźniej na miesiąc przed upływem kadencji członków Rady, wybieranych spośród sędziów sądów administracyjnych. Przedstawiciele wybierani są na okres czterech lat.

Art. 14.

1. Zgromadzenia ogólne sędziów sądów apelacyjnych wybierają przedstawiciele zgromadzeń ogólnych sędziów sądów apelacyjnych spośród sędziów sądów apelacyjnych w liczbie jednej piątej liczby tych sędziów.
2. Zgromadzenia ogólne sędziów okręgów wybierają przedstawiciele zgromadzeń ogólnych sędziów okręgów spośród swych członków w liczbie jednej pięćdziesiątej liczby sędziów okręgu.
3. Wybory przedstawicieli zgromadzeń ogólnych przeprowadza się najpóźniej na miesiąc przed upływem kadencji członków Rady, wybieranych spośród sędziów sądów powszechnych. Przedstawiciele wybierani są na okres czterech lat.
4. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Przewodniczącym Rady zwołuje zebranie przedstawicieli w celu wyboru członków Rady. Przewodniczący Rady zwołuje zebranie przedstawicieli raz na dwa lata, a także na żądanie jednej trzeciej liczby przedstawicieli albo na wniosek Rady.

5. Zebrania przedstawicieli dokonują oceny działalności wybranych przez nich członków Rady, zgłaszają Radzie postulaty dotyczące jej działalności i podejmują uchwały dotyczące problemów pojawiających się w działalności sądów powszechnych.
6. Zebraniu przedstawicieli przewodniczy najstarszy wiekiem sędzia. Zebrania obradują zgodnie z uchwalanymi przez nie regulaminami.

Art. 15.

1. Mandat wybranego członka Rady wygasa przed upływem kadencji w razie:
 - 1) śmierci;
 - 2) zrzeczenia się mandatu;
 - 3) wygaśnięcia mandatu posła albo senatora;
 - 4) powołania sędziego na inne stanowisko sędziowskie, z wyjątkiem powołania sędziego sądu rejonowego na stanowisko sędziego sądu okręgowego;
 - 5) wygaśnięcia albo rozwiązania stosunku służbowego sędziego;
 - 6) przejścia lub przeniesienia sędziego w stan spoczynku.
2. Zrzeczenie się mandatu w Radzie jest skuteczne z chwilą powiadomienia o tym na piśmie Przewodniczącego Rady. Przewodniczący powiadamia niezwłocznie organ, który dokonał wyboru członka.
3. Wybór nowego członka Rady powinien być dokonany w ciągu dwóch miesięcy od dnia wygaśnięcia mandatu.

Art. 16.

Organami Rady są Przewodniczący i Prezydium Rady.

Art. 17.

1. Rada wybiera ze swego grona Przewodniczącego, dwóch wiceprzewodniczących oraz pozostałych członków Prezydium Rady.
2. Kadencja każdego z członków Prezydium Rady trwa cztery lata. Członkowie Prezydium Rady nie mogą sprawować swoich funkcji dłużej niż dwie kadencje.
3. Prezydium Rady kieruje pracami Rady oraz zapewnia właściwe funkcjonowanie Rady między posiedzeniami plenarnymi, a w szczególności przygotowuje projekty porządku posiedzeń plenarnych Rady.
4. W nagłych przypadkach, wymagających podjęcia działań między posiedzeniami plenarnymi Rady, Prezydium Rady może w jej imieniu podejmować czynności należące do kompetencji Rady, z wyjątkiem załatwiania spraw indywidualnych.

5. W razie podjęcia przez Prezydium Rady czynności w trybie określonym w ust. 4, Przewodniczący przedstawia Radzie sprawę na najbliższym posiedzeniu plenarnym.

Art. 18.

1. Przewodniczący reprezentuje Radę oraz organizuje jej pracę, a w szczególności:
 - 1) zwołuje posiedzenia Rady, przewodniczy obradom i czuwa nad ich przebiegiem;
 - 2) podpisuje uchwały Rady;
 - 3) wydaje zarządzenia o sprostowaniu oczywistych omyłek pisarskich w uchwałach Rady i ich uzasadnieniach;
 - 4) przedstawia Radzie wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy;
 - 5) wykonuje czynności zlecone przez Radę.
2. Wiceprzewodniczący Rady:
 - 1) w czasie nieobecności Przewodniczącego wykonują w jego zastępstwie czynności wymienione w ust. 1 i w art. 17 ust. 5;
 - 2) wykonują inne czynności z upoważnienia Przewodniczącego.
3. Podział czynności, o których mowa w ust. 2, między wiceprzewodniczących ustala Przewodniczący i informuje o tym Radę.
4. W razie nieobecności Przewodniczącego i wiceprzewodniczących, posiedzeniom Rady przewodniczy oraz podpisuje uchwały Rady najstarszy wiekiem członek Prezydium Rady.

Art. 19.

1. W razie zwolnienia stanowiska członka Prezydium Rady, Rada dokonuje wyboru uzupełniającego na najbliższym posiedzeniu.
2. Wybór Przewodniczącego, wiceprzewodniczących i innych członków Prezydium Rady przeprowadza się oddzielnie, przy nieograniczonej liczbie kandydatów.
3. Jeżeli w pierwszym głosowaniu żaden z kandydatów nie otrzyma wymaganej większości głosów, w każdym kolejnym głosowaniu wyklucza się kandydata, który w poprzednim głosowaniu uzyskał najmniejszą liczbę głosów.

Art. 20.

1. Rada powołuje ze swego składu stałe komisje:
 - 1) komisję do spraw odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów, której zadaniem jest analizowanie wyroków sądów dyscyplinarnych, składanie Radzie wniosków w przedmiocie żądania podjęcia czynności dyscyplinarnych, zaskarżania orzeczeń sądów dyscyplinarnych i rzeczników dyscyplinarnych oraz żądania wznowienia postępowania dyscyplinarnego;

- 2) komisję budżetową, której zadaniem jest corocznie:
 - a) opracowywanie projektu uchwały zawierającej plan dochodów i wydatków Rady oraz uchwały zawierającej wniosek, o którym mowa w art. 178 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.²⁾),
 - b) badanie danych zawartych w oświadczeniach prezesów sądów apelacyjnych oraz prezesów wojskowych sądów okręgowych o ich stanie majątkowym celem dokonania przez Radę analizy tych oświadczeń do dnia 30 czerwca każdego roku;
 - 3) komisję do spraw wizytacji i lustracji, której zadaniem jest przygotowanie projektów uchwał w sprawach przeprowadzenia wizytacji sądu albo jego jednostki organizacyjnej, lustracji w sądzie albo lustracji pracy sędziego;
 - 4) komisję do spraw etyki zawodowej sędziów, której zadaniem jest przygotowywanie projektów uchwał dotyczących zbioru zasad etyki zawodowej sędziów oraz przestrzegania tych zasad.
2. Rada może powoływać inne komisje problemowe.

Art. 21.

1. Rada obraduje na posiedzeniach plenarnych.
2. Posiedzenia plenarne Rady zwołuje Przewodniczący Rady w miarę potrzeb, co najmniej raz na dwa miesiące. Ponadto posiedzenia plenarne Rady zwołuje się na wniosek co najmniej jednej trzeciej jej członków oraz na wniosek Ministra Sprawiedliwości.
3. Pierwsze posiedzenie Rady po zwolnieniu stanowiska Przewodniczącego zwołuje Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, który przewodniczy obradom do czasu wyboru nowego Przewodniczącego.

Art. 22.

1. Do ważności uchwał Rady potrzebna jest obecność co najmniej połowy jej składu.
2. Rada podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów, w głosowaniu jawnym. Na żądanie członka Rady głosowanie jest tajne.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1787, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, Nr 213, poz. 1802 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 188, poz. 1838 i Nr 228, poz. 2256, z 2004 r. Nr 34, poz. 304, Nr 130, poz. 1376, Nr 185, poz. 1907 i Nr 273, poz. 2702 i 2703, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 131, poz. 1102, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1410, 1413 i 1417, Nr 178, poz. 1479 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1044 i Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 25, poz. 162, Nr 64, poz. 433, Nr 73, poz. 484, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 136, poz. 959, Nr 138, poz. 976, Nr 204, poz. 1482 i Nr 230, poz. 1698, z 2008 r. Nr 41, poz. 251, Nr 223, poz. 1457, Nr 228, poz. 1507 i Nr 234, poz. 1571 oraz z 2009 r. Nr 1, poz. 4, Nr 9, poz. 57, Nr 26, poz. 156 i 157, Nr 56, poz. 459, Nr 157, poz. 1241, Nr 178, poz. 1375, Nr 219, poz. 1706 i Nr 223, poz. 1777.

3. Powtórzenie głosowania może nastąpić w przypadku naruszenia zasad postępowania, na podstawie uchwały Rady podjętej na wniosek członka Rady zgłoszony najpóźniej w terminie określonym do zgłaszania zastrzeżeń do protokołu posiedzenia.

Art. 23.

1. Rada określa w regulaminie szczegółowy tryb swojego działania.
2. Regulamin Rady podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".

Art. 24.

Rada używa pieczęci z wizerunkiem orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 25.

1. Rada wykonuje swoje zadania przy pomocy Biura Rady, zwanego dalej "Biurem".
2. Biurem kieruje szef, którego powołuje i odwołuje Przewodniczący Rady po zasięgnięciu opinii Prezydium Rady.
3. Organizację i tryb działania Biura określa regulamin uchwalany przez Radę.
4. Do pracowników Biura stosuje się przepisy o pracownikach urzędów państwowych.

Art. 26.

1. Rada może wyznaczyć do stałego wykonywania pracy w Biurze członka Rady będącego sędzią, za jego zgodą. Wyznaczenie następuje na czas określony.
2. Do sędziego delegowanego do pełnienia czynności w Biurze stosuje się odpowiednio przepisy art. 78 § 2-4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych. Wysokość dodatków ustala Minister Sprawiedliwości na wniosek Przewodniczącego.

Art. 27.

Członkowie Rady w związku z pełnieniem obowiązków w Radzie otrzymują :

- 1) diety za każdy dzień udziału w posiedzeniach plenarnych i innych pracach Rady w wysokości 20 % podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych;
- 2) zwrot kosztów według zasad obowiązujących przy podróżach służbowych.

Art. 28.

1. Koszty działalności Rady są pokrywane z budżetu państwa. Rada zapewnia warunki działania rzecznikowi dyscyplinarnemu sędziów sądów powszechnych oraz rzecznikowi dyscyplinarnemu sędziów sądów wojskowych.
2. Dochody i wydatki Rady stanowią odrębną część w budżecie państwa.
3. Dysponentem części budżetowej odpowiadającej Radzie jest Przewodniczący Rady.
4. Projekt planu dochodów i wydatków uchwalony przez Radę Przewodniczący Rady przekazuje ministrowi właściwemu do spraw budżetu, w celu włączenia do projektu ustawy budżetowej na podstawie w art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146 i Nr 96, poz. 620).

Rozdział 3

Postępowanie przed Radą

Art. 29.

1. Członek Rady jest wyłączony z mocy prawa w sprawach:
 - 1) które jego dotyczą;
 - 2) swego małżonka, krewnych lub powinowatych w linii prostej, krewnych bocznych do czwartego stopnia i powinowatych bocznych do drugiego stopnia;
 - 3) osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli oraz w sprawach, w których był lub jest pełnomocnikiem.
2. Powody wyłączenia trwają także po ustaniu uzasadniającego je małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli.
3. Rada wyłącza członka na jego żądanie lub na wniosek osoby, której sprawa podlega rozpatrzeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności członka w danej sprawie.

Art. 30.

1. W sprawach indywidualnych osoba, której praw lub obowiązków dotyczyć ma uchwała Rady, jest uczestnikiem postępowania przed Radą.

2. Uczestnika postępowania informuje się o terminie posiedzenia, na którym będzie rozpatrywana jego sprawa.

Art. 31.

1. W sprawach indywidualnych, w razie stwierdzenia braku dokumentów uniemożliwiającego rozpatrzenie sprawy, Przewodniczący zarządza jego uzupełnienie w wyznaczonym terminie, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.
2. Jeżeli do rozpatrzenia indywidualnej sprawy są niezbędne akta osobowe, Przewodniczący zwraca się o ich przedstawienie Radzie. Właściwy organ lub instytucja obowiązana jest niezwłocznie przedstawić akta Radzie.

Art. 32.

1. W celu przygotowania sprawy indywidualnej do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady przewodniczący wyznacza zespół. W skład zespołu wchodzi od trzech do pięciu członków Rady.
2. Członkami zespołu nie mogą być sędziowie sądu, z którego działalnością sprawa jest związana, oraz sądu działającego w tym samym okręgu sądowym.
3. Wyznaczony członek Rady może zostać wyłączony ze składu zespołu. O wyłączeniu decyduje Rada na wniosek członka.

Art. 33.

1. Pisma w sprawach rozpatrywanych przez Radę doręcza się uczestnikom postępowania za zwrotnym poświadczeniem odbioru.
2. Uchwały Rady doręcza się w odpisach uwierzytelnionych przez Biuro Rady.
3. Akta spraw są dostępne dla uczestników postępowania z uwzględnieniem przepisów dotyczących ochrony informacji niejawnych oraz ochrony danych osobowych. Uczestnicy postępowania mogą przeglądać akta spraw oraz sporządzać odpisy lub wyciągi z tych akt. Na pisemny wniosek uczestnik postępowania może otrzymać odpisy i wyciągi z akt, z potwierdzeniem przez Biuro Rady ich zgodności z oryginałami.

Art. 34.

1. W sprawach indywidualnych Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone.

2. W uzasadnionych przypadkach Rada może żądać osobistego stawiennictwa uczestnika postępowania lub złożenia przez niego pisemnych wyjaśnień, a także uzupełnienia materiałów sprawy. Przepis art. 31 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 35.

1. Przygotowując do rozpatrzenia i oceny na posiedzeniu Rady kandydatów na stanowiska sędziowskie, zespół przyjmuje stanowisko bezwzględną większością głosów w obecności wszystkich swoich członków.
2. Głosowanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, jest jawne, chyba że zespół większością głosów podejmie uchwałę o głosowaniu tajnym.
3. Stanowisko zespołu w sprawach, o których mowa w ust. 1, wymaga uzasadnienia.
4. Posiedzenia zespołu w sprawach, o których mowa w ust. 1, są protokołowane.

Art. 36.

1. Jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, zespół opracowuje listę kandydatów wraz z rekomendacjami.
2. Przy ustalaniu kolejności kandydatów na liście zespół kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia:
 - 1) doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia;
 - 2) opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów.

Art. 37.

1. Jeżeli na stanowisko sędziowskie swoje kandydatury zgłosiły osoby, wykonujące zawód adwokata, radcy prawnego, notariusza albo zajmujące stanowisko prokuratora, asesora prokuratorskiego, radcy lub starszego radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, o posiedzeniu zespołu zawiadamia się odpowiednio: Naczelną Radę Adwokacką, Krajową Radę Radców Prawnych, Krajową Radę Notarialną, Krajową Radę Prokuratury, Prezesa Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, przedstawiciel Naczelnej Rady Adwokackiej, Krajowej Rady Radców Prawnych, Krajowej Rady Notarialnej, Krajowej Rady Prokuratury, Prezesa Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa może wziąć udział w posiedzeniu zespołu z głosem doradczym.

Art. 38.

1. Jeżeli na jedno stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, Rada rozpatruje i ocenia wszystkie zgłoszone kandydatury łącznie. W takim przypadku Rada podejmuje uchwałę obejmującą rozstrzygnięcia w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego w stosunku do wszystkich kandydatów.
2. Imiona i nazwiska kandydatów, stanowisko zespołu i jego uzasadnienie oraz uchwałę Rady w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego wraz z uzasadnieniem umieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej.

Art. 39.

1. Wniosek o przeniesienie sędziego w stan spoczynku powinien zawierać uzasadnienie.
2. Do wniosku powinny być dołączone dokumenty stwierdzające okoliczności stanowiące podstawę przeniesienia sędziego w stan spoczynku, a w szczególności:
 - 1) orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz komisji lekarskiej, jeśli zostało wydane;
 - 2) szczegółowe zestawienie okresów niepełnienia służby ze względu na chorobę i urlop dla poratowania zdrowia;
 - 3) zaświadczenia lekarskie i orzeczenia dotyczące stanu zdrowia sędziego.
3. Do wniosku o przeniesienie sędziego w stan spoczynku ze względu na zmianę ustroju sądów lub zmianę granic okręgów sądowych powinny być dołączone dokumenty wykazujące te okoliczności wraz z wyjaśnieniem przyczyn nieprzeniesienia sędziego do innego sądu.

Art. 40.

Wniosek o powrót na stanowisko sędziego powinien zawierać uzasadnienie. Do wniosku powinny być dołączone stosowne dokumenty.

Art. 41.

1. O wszczęciu postępowania lub odmowie uwzględnienia wniosku w przedmiocie stwierdzenia okoliczności wymienionych w art. 7 ust. 1 pkt 1-5, ust. 2 i ust. 3 oraz w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1997 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 1998 r. Nr 98, poz. 607 oraz z 2001 r. Nr 98, poz. 1070), Rada rozstrzyga w drodze uchwały.
2. Odpis uchwały doręcza się wnioskodawcy oraz zainteresowanemu sędziemu lub członkowi jego rodziny wraz z odpisem wniosku. Odpis uchwały o wszczęciu postępowania doręcza się również jednostce organizacyjnej wypłacającej uposażenie sędziowskie lub uposażenie rodzinne.

3. Doręczając sędziemu lub członkowi jego rodziny odpis uchwały o wszczęciu postępowania, Rada udziela pouczenia o treści art. 7 ust. 3 ustawy, o której mowa w ust. 1, wzywając do złożenia wyjaśnień na piśmie oraz wniosków dowodowych, i wyznacza w tym celu odpowiedni termin.
4. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 3, i po przeprowadzeniu przez zespół postępowania wyjaśniającego, Rada podejmuje uchwałę stwierdzającą okoliczności wymienione w art. 7 ust. 1 pkt 1-5, ust. 2 i ust. 3 oraz w art. 8 ust. 1 ustawy, o której mowa w ust. 1, lub odmawiającą ich stwierdzenia.

Art. 42.

Rada umarza postępowanie, jeżeli podjęcie uchwały stało się zbędne lub niedopuszczalne.

Art. 43.

1. Uchwały Rady w sprawach indywidualnych wymagają uzasadnienia.
2. Uzasadnienie uchwały sporządza się w terminie miesiąca od jej podjęcia.
3. Uchwały w sprawach indywidualnych doręcza się uczestnikom postępowania wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o sposobie wniesienia odwołania do Sądu Najwyższego.

Art. 44.

1. Uchwała Rady staje się prawomocna, jeżeli nie przysługuje od niej odwołanie.
2. Jeżeli uchwały, o której mowa w art. 38 ust. 1, nie zaskarżyli wszyscy uczestnicy postępowania, uchwała ta staje się prawomocna w części obejmującej rozstrzygnięcia o nieprzedstawieniu wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziowskiego tych uczestników postępowania, którzy nie wnieśli odwołania.

Art. 45.

1. Uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej. Odwołanie nie przysługuje w sprawach określonych w art. 4 ust. 2 pkt 2 niniejszej ustawy oraz w art. 10a ust. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2008 r. Nr 7, poz. 39, z późn. zm.³⁾).
2. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem Przewodniczącego, w terminie dwutygodniowym od doręczenia uchwały z uzasadnieniem.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r., Nr 1, poz. 4, Nr 26, poz. 156 i 157, Nr 56, poz. 459, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474, Nr 219, poz. 1706 i Nr 223, poz. 1777.

3. Do postępowania przed Sądem Najwyższym stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej. Przepisów art. 87¹ Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

Art. 46.

1. W przypadku ujawnienia nowych okoliczności Rada może z urzędu lub na wniosek zainteresowanej osoby ponownie rozpatrzyć sprawę.
2. O ponownym rozpatrzeniu bądź jego odmowie Rada rozstrzyga w drodze uchwały.

Rozdział 4

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 47.

W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2007 r. Nr 226, poz. 1676, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 10 w § 3 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) wybór dwóch kandydatów na rzecznika dyscyplinarnego oraz wybór zastępcy rzecznika spośród sędziów sądów wojskowych;"

- 2) w art. 32 § 9 otrzymuje brzmienie:

"§ 9. W razie odmowy przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku, o którym mowa w § 7, zainteresowanemu służy odwołanie do Sądu Najwyższego.";

- 3) w art. 33 § 4 otrzymuje brzmienie:

"§ 4. W razie odmowy przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku, o którym mowa w § 7, zainteresowanemu służy odwołanie do Sądu Najwyższego.";

- 4) w art. 40:

a) uchyla się § 2,

b) § 5 otrzymuje brzmienie:

"§ 5. Zgromadzenie zgłasza Krajowej Radzie Sądownictwa co najwyżej dwóch kandydatów na rzecznika dyscyplinarnego, najpóźniej na trzy miesiące przed upływem kadencji albo w terminie miesiąca od ich ustąpienia.".

Art. 48.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1651 oraz z 2009 r. Nr 26, poz. 157, Nr 56, poz. 459 i Nr 157, poz. 1241.

W ustawie z dnia 17 grudnia 1997 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 1998 r. Nr 98, poz. 607 oraz z 2001 r. Nr 98, poz. 1070) w art. 7 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Okoliczności wymienione w ust. 1 pkt 1-5, ust. 2 i 3 w stosunku do sędziów lub członków ich rodzin stwierdza Krajowa Rada Sądownictwa, w drodze uchwały. Wniosek o podjęcie uchwały może złożyć Minister Sprawiedliwości, a także osoba represjonowana za działalność niepodległościową lub obronę praw człowieka, a w razie śmierci tej osoby – jej małżonek, rodzeństwo lub dzieci."

Art. 49.

W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.⁵⁾) w art. 70 po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

"§ 3a. Od orzeczenia lekarza orzecznika, o którym mowa w § 1 i 2, zainteresowanemu sędziemu przysługuje sprzeciw do komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w ciągu 14 dni od dnia doręczenia tego orzeczenia."

Art. 50.

W ustawie z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. Nr 153, poz. 1269, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 21:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Prezesa i wiceprezesa sądu w wojewódzkim sądzie administracyjnym powołuje Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego spośród sędziów wojewódzkiego sądu administracyjnego lub Naczelnego Sądu Administracyjnego, po zasięgnięciu opinii zgromadzenia ogólnego tego sądu."

b) § 3 i 4 otrzymują brzmienie:

"§ 3. W przypadku wydania przez zgromadzenie ogólne negatywnej opinii o kandydacie, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego może go powołać po uzyskaniu

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1787, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, Nr 213, poz. 1802 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 188, poz. 1838 i Nr 228, poz. 2256, z 2004 r. Nr 34, poz. 304, Nr 130, poz. 1376, Nr 185, poz. 1907 i Nr 273, poz. 2702 i 2703, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 131, poz. 1102, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1410, 1413 i 1417, Nr 178, poz. 1479 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1044 i Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 25, poz. 162, Nr 64, poz. 433, Nr 73, poz. 484, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 136, poz. 959, Nr 138, poz. 976, Nr 204, poz. 1482 i Nr 230, poz. 1698, z 2008 r. Nr 41, poz. 251, Nr 223, poz. 1457, Nr 228, poz. 1507 i Nr 234, poz. 1571 oraz z 2009 r. Nr 1, poz. 4, Nr 9, poz. 57, Nr 26, poz. 156 i 157, Nr 56, poz. 459, Nr 157, poz. 1241, Nr 178, poz. 1375, Nr 219, poz. 1706 i Nr 223, poz. 1777.

pozytywnej opinii Krajowej Rady Sądownictwa. Negatywna opinia Krajowej Rady Sądownictwa jest dla Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego wiążąca.

§ 4. Jeżeli Krajowa Rada Sądownictwa w terminie trzydziestu dni od przedstawienia przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego zamiaru powołania prezesa sądu mimo negatywnej opinii zgromadzenia ogólnego tego sądu nie wyda opinii, uważa się, że opinia jest pozytywna.";

2) w art. 21a w § 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

"Odwołanie prezesa i wiceprezesa sądu w wojewódzkim sądzie administracyjnym następuje po zasięgnięciu opinii zgromadzenia ogólnego tego sądu i Krajowej Rady Sądownictwa.";

3) w art. 46 uchyla się § 3.

Art. 51.

W ustawie z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052, z późn. zm.⁷⁾) w art. 31 § 7 otrzymuje brzmienie:

"§ 7. Jeżeli z wnioskiem o przeniesienie sędziego w stan spoczynku wystąpiło Kolegium Sądu Najwyższego, odwołanie przysługuje także temu Kolegium.".

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 52.

Kadencja członków Prezydium Rady wybranych na podstawie dotychczasowych przepisów trwa do końca okresu, na który zostali wybrani.

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1417, z 2009 r. Nr 219, poz. 1706 oraz z 2010 r. Nr 36, poz. 196.

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 25, poz. 219, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2008 r. Nr 234, poz. 1571 oraz z 2009 r. Nr 56, poz. 459, Nr 157, poz. 1241, Nr 178, poz. 1375 i Nr 219, poz. 1706.

Art. 53.

Do postępowań wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy tej ustawy.

Art. 54.

Traci moc ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 67).

Art. 55.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Cele i przedmiot projektowanej ustawy

Projekt nowej ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa obejmuje przepisy regulujące sprawy z zakresu kompetencji i ustroju Krajowej Rady Sądownictwa, sposobu jej działania oraz stosowanej przez nią procedury, a także przewiduje nowelizację przepisów innych ustaw dla zachowania spójności i komplementarności norm tworzących porządek prawny.

Projektowana ustawa ma na celu przede wszystkim dostosowanie systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 listopada 2009 r. (sygn. akt K 62/07). Reguluje zatem szereg kwestii związanych z trybem działania Krajowej Rady Sądownictwa (dalej jako: Rada lub KRS) i postępowaniem przed Radą, które to jak dotąd normowane były na poziomie podstawowym – początkowo zagadnień tych dotyczył regulamin uchwalany przez samą Radę, aktualnie zaś obowiązującymi w tym przedmiocie są przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa oraz postępowania przed Radą (Dz. U. Nr 219, poz. 1623, dalej jako: rozporządzenie), wydanego na podstawie art. 12 ust. 6 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 67; dalej jako: ustawa z 2001 r.). Ponadto w projekcie uwzględniono orzeczenia Trybunału zapadłe w sprawach: SK 43/06 (wyrok z dnia 29 listopada 2007 r.), K 40/07 (wyrok z dnia 16 kwietnia 2008 r.) oraz SK 57/06 (wyrok z dnia 27 maja 2008 r.).

Projektowana ustawa ogranicza się do wskazania najważniejszych kompetencji KRS, a mianowicie tych, które ściśle wiążą się z ustrojową pozycją tego organu i zadaniami powierzonymi mu na mocy art. 186 ust. 1 Konstytucji. Z uwagi jednak na fakt, że pozostałe kompetencje Rady określone są w innych aktach normatywnych, celowe staje się dokonanie rewizji postanowień owych aktów dla uzyskania symetrii w zakresie stopnia zaangażowania Rady w obszarach związanych z funkcjonowaniem wszystkich trzech pionów sądownictwa. Konsekwencją tego są proponowane zmiany przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2007 r. Nr 226, poz. 1676, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. Nr 153, poz. 1269, z późn. zm.).

Projekt zakłada również dostosowanie regulacji dotyczących członkostwa w Radzie do wymogów konstytucyjnych (odnosi się to do instytucji wygaśnięcia mandatu wybieranych członków KRS, w tym zwłaszcza posłów i senatorów), a także rezygnuje z dotychczasowego

rozwiązania dającego Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz Ministrowi Sprawiedliwości możliwość delegowania swego zastępcy na posiedzenie plenarne Rady w przypadku, gdy osoby te nie mogą osobiście brać udziału w jej pracach.

Podobny charakter, jeżeli chodzi o uwzględnienie standardów konstytucyjnych, ma proponowana zmiana ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.) polegająca na przyznaniu sędziemu, który został poddany badaniu lekarskiemu dla dokonania oceny jego zdolności do dalszego wypełniania obowiązków, prawa do zaskarżenia w drodze sprzeciwu orzeczenia lekarza orzecznika.

W projekcie zawarta jest też propozycja ustawowego uregulowania zasad przyznawania oraz wysokości diet przysługujących poszczególnym członkom KRS z tytułu pracy w Radzie (do tej pory stosowne regulacje w tym zakresie zamieszczone były w aktach wykonawczych wydanych przez Prezydenta zgodnie z upoważnieniem zawartym w art. 16 ust. 3 ustawy z 2001 r.; obecnie jest to rozporządzenie z dnia 13 listopada 2009 r. sprawie wysokości diet dla członków Krajowej Rady Sądownictwa, opublikowane w: Dz. U. Nr 196, poz. 1511). Proponowane rozwiązanie zmierza do podkreślenia wyżej wspomnianej pozycji ustrojowej Rady jako niezależnego organu konstytucyjnego, a poza tym eliminuje ewentualne problemy, jakie w praktyce mogą pojawiać się w związku z postanowieniem art. 144 ust. 2 Konstytucji, statuującym wymóg kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów w stosunku do aktów urzędowych Prezydenta.

Konieczność włączenia do ustawy dość obszernej materii, w szczególności z zakresu postępowania przed KRS, przesądziła o kierunku prac legislacyjnych. Uzupełnienie ustawy z 2001 r. o niezbędne przepisy doprowadziłoby bowiem do niemal dwukrotnego zwiększenia jej objętości, a przy tym musiałoby dojść również do zmiany brzmienia większości jednostek redakcyjnych, z jakich zbudowany jest ten akt normatywny. Dlatego też należało wystąpić z projektem nowej ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, wychodzącej naprzeciw zarówno swego rodzaju „wytocznym” sformułowanym przez Trybunał w powołanej wypowiedzi z dnia 19 listopada 2009 r. (K 62/07), jak i postulatом zgłaszanym przez samą Radę (wynikającym z doświadczeń zebranych przez nią w procesie stosowania obowiązujących przepisów) bądź też sformułowanym przez inne organy oraz organizacje, które wskazywały na istnienie luk prawnych na gruncie aktualnych uregulowań, w tym m.in. przepisów odnoszących się do trybu rozpatrywania oraz zasad oceny kandydatów do pełnienia urzędu sędziowskiego.

2. Uwagi szczegółowe

2.1. Art. 1 – 3 projektowanej ustawy są przepisami ogólnymi. Jednostki te – zgodnie z zasadami techniki prawodawczej – zostały wydzielone w osobnym rozdziale i determinują zakres spraw regulowanych ustawą, objaśniają skrót, którym posługują się kolejne przepisy oraz przesądza, że w przypadku postępowania toczącego się przed Radą normy procedury administracyjnej nie znajdują zastosowania.

Projektodawca zrezygnował natomiast z zamieszczania w początkowych przepisach ogólnego wskazania dotyczącego zadań powierzonych KRS (aktualnie można je znaleźć w art. 1 ust. 1 ustawy z 2001 r.), ponieważ kwestia ta została już przesądzona w art. 186 ust. 1 Konstytucji. W tym sensie więc tego typu uregulowanie pozbawione byłoby treści normatywnej i stąd wprowadzanie go do projektowanej ustawy nie jest celowe. Skądinąd podobnie ma się rzecz z określeniem siedziby Rady (art. 1 ust. 2 ustawy z 2001 r.). Otóż w myśl art. 29 ustawy zasadniczej stolicą Rzeczypospolitej Polskiej jest Warszawa i to tutaj właśnie swoje siedziby mają konstytucyjne organy państwa.

2.2. Projekt przewiduje odmienne niż dotychczas ujęcie kompetencji KRS. W art. 4 porzeczono na wyliczeniu jedynie kluczowych kompetencji związanych z rolą, jaka została przypisana Radzie w procesie powoływania sędziów (art. 179 Konstytucji) – ust. 1 pkt 1 i 2. Oprócz tego w ust. 1 pkt 3 – 7 omawianej jednostki redakcyjnej wymieniono te kompetencje, które pozwolą KRS na wypełnianie funkcji określonej w art. 186 ust. 1 Konstytucji, a które to nie zostały wskazane wyraźnie w innych aktach normatywnych. Chodzi tu zwłaszcza o prawo do wypowiedzania się w sprawach dotyczących sądownictwa oraz sędziów (szczególnie stanu kadry sędziowskiej), opiniowania projektowanych ustaw, względnie aktów niższego rzędu, odnoszących się do sądownictwa lub sędziów, a także wyrażania opinii o programach szkoleń prowadzonych w ramach aplikacji przygotowujących do wykonywania zawodu sędziego oraz opinii odnośnie do konkursów decydujących o przyjęciu na wskazane aplikacje i egzaminów kończących przedmiotowe szkolenia. Ponadto nie może ulegać wątpliwości, iż sprawowanie pieczy nad zawodem sędziowskim winno wiązać się nieodłącznie z dbałością o jego etos. Dlatego też należy jednoznacznie potwierdzić kompetencję Rady do uchwalania zbioru zasad etyki zawodowej sędziów oraz jej właściwość w zakresie czuwania nad ich przestrzeganiem (co zresztą znajduje odzwierciedlenie w odrębnych przepisach przyznających KRS prawo do inicjowania postępowań dyscyplinarnych oraz uczestniczenia w ich kolejnych etapach).

Ustawa z 2001 r. mówi o wyżej opisanych kompetencjach w art. 2 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2 pkt 1, 3 – 4, 7 – 8, zaś w pozostałych punktach art. 2 ust. 1 i ust. 2 odwołuje się do kompetencji mających swoje zakotwiczenie zarówno w ustawie zasadniczej (art. 186 ust. 2), jak i w ustawach zwykłych, chociażby w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju

sądów powszechnych (np. wyrażania opinii w sprawach powołania czy odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu powszechnego), przy czym wyliczenie to nie jest ani taksatywne, ani też nie można go uznać za konsekwentne z punktu widzenia usytuowania konkretnych kompetencji w ustępie 1 bądź 2. Do tego niektóre z kompetencji przyznanych Radzie już po uchwaleniu ustawy z 2001 r. zostały uwzględnione w tym katalogu (przykładowo wynikająca z ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury – Dz. U. Nr 26, poz. 157, z późn. zm., kompetencja do opiniowania osób kandydujących na stanowisko Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury oraz wskazywania trzech członków Rady Programowej tejże Szkoły), podczas gdy inne nie zostały odnotowane (zob. art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 424, z późn. zm.).

Chcąc uniknąć takich sytuacji w przyszłości projektodawca zdecydował się zatem na wprowadzenie w art. 4 ust. 2 odesłania rozstrzygającego, że KRS wykonuje również inne zadania określone w ustawach, przy czym – jako zasługujące na szczególne wyróżnienie – wymienione zostały w tym miejscu te, które mają ścisły związek ze statusem sędziego (pkt 2 – 4), z obsadzaniem tak istotnego urzędu, jakim jest urząd Prokuratora Generalnego (pkt 5), a także z systemem szkolenia kandydatów do pełnienia urzędu sędziego oraz doskonalenia zawodowego sędziów, referendarzy sądowych, asystentów sędziów, kuratorów sądowych i urzędników zatrudnionych w sądach (pkt 6 – 7). Dodatkowo *expresis verbis* wskazane zostało jedno z najważniejszych uprawnień Rady wiążące się z przyznaną jej zdolnością postulacyjną w zakresie postępowania przez Trybunałem Konstytucyjnym (pkt 1). Proponowana technika legislacyjna ma w intencji projektodawcy zapobiec pominięciu którejkolwiek z kompetencji przypisanych KRS na gruncie obowiązującego porządku prawnego, z czym naturalnie trzeba byłoby się liczyć w razie próby stworzenia wyczerpującego katalogu i co mogłoby później stać się źródłem wątpliwości interpretacyjnych. Poza tym dzięki proponowanej metodzie regulacji wyeliminowana zostanie konieczność każdorazowej korekty ustawy w przypadku dokonywania zmian w innych aktach normatywnych tudzież w razie uchwalania nowych ustaw.

Nie zmienia to jednak faktu, że nieodzowna jest nowelizacja ustaw normujących ustrój sądów administracyjnych i sądów wojskowych wobec braku spójności rozwiązań tam zamieszczonych z rozwiązaniami, które zawarte są z kolei w ustawie ustrojowej dotyczącej sądów powszechnych. Odnosi się to mianowicie do problemu wyrażania opinii przez Radę w sprawach powołania konkretnych osób do pełnienia funkcji prezesa lub wiceprezesa w wojewódzkich sądach administracyjnych oraz do powoływania rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów wojskowych, albowiem nie ma żadnych racji, które przemawiałyby z jednej

strony za włączeniem Rady w procedurę powoływania i odwoływania prezesów sądów tak powszechnych, jak i wojskowych, lecz pominięciem jej już w przypadku powoływania osób kierujących wojewódzkimi sądami administracyjnymi, z drugiej zaś – za przyznaniem KRS kompetencji do powoływania jedynie rzecznika dyscyplinarnego właściwego dla sędziów pionu sądownictwa powszechnego (por. art. 2 ust. 1 pkt 6 i 7 obowiązującej ustawy).

2.3. Proponuje się, by regulacje z art. 2 ust. 3 ustawy z 2001 r. (obowiązek składania przez KRS corocznych informacji Sejmowi, Senatowi i Prezydentowi) oraz art. 3 powołanej ustawy (prawo do przeprowadzania wizytacji lub lustracji), jak również z § 5 rozporządzenia (powoływanie rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych i – stosownie do uczynionego zastrzeżenia – rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów wojskowych), zostały ujęte w osobnych jednostkach redakcyjnych, bezpośrednio po art. 4.

Uregulowania, które znajdują się we wskazanych wyżej art. 2 ust. 3 i art. 3 ust. 1 – 3 ustawy z 2001 r., zostają „przeniesione” do nowej ustawy bez zmian (w odniesieniu do tego drugiego artykułu przewiduje się wyłącznie korektę redakcyjną, aby brzmienie projektowanego przepisu art. 6 ust. 1 pkt 2 współgrało z dyspozycją art. 38 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz art. 22 § 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych). Natomiast rezygnacja z regulacji objętej treścią art. 3 ust. 4 ustawy z 2001 r. wiąże się z uznaniem jej za zbędną – nie wymaga bowiem potwierdzenia w ustawie, że Rada może działać z urzędu wtedy, gdy została wyposażona w określoną kompetencję służącą realizacji jej konstytucyjnych zadań, zaś osoby wymienione w przywołanym przepisie (tj. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego i Minister Sprawiedliwości), będąc równocześnie członkami Rady, zawsze mogą przedstawiać na jej posiedzeniach plenarnych wnioski o przeprowadzenie czynności z zakresu nadzoru administracyjnego nad sądami (dodatkowo w oparciu o przepisy normujące ustrój sądów powszechnych oraz sądów wojskowych, Minister Sprawiedliwości może też samodzielnie decydować o wszczęciu procedur wizytacyjnych, a także lustracyjnych w danym sądzie albo w stosunku do konkretnego sędziego).

Wracając jeszcze do kwestii związanych z powoływaniem rzeczników dyscyplinarnych warto zaznaczyć, że zważywszy na liczbę sędziów sądów wojskowych (znacząco mniejszą od liczby sędziów sądów powszechnych), jak też biorąc pod uwagę okoliczność, iż kandydatów na stanowisko rzecznika dyscyplinarnego właściwego dla tychże sędziów zgłaszać będzie mógł zaledwie jeden organ (tzn. Zgromadzenie Sędziów Sądów Wojskowych), projektodawca przewidział w art. 7, że spośród sędziów wojskowych przedstawiane mają być Radzie nie więcej

niż dwie osoby. Jednocześnie w projektowanym przepisie nie uwzględniono – zdaniem projektodawcy – w zupełności zbędnego wymogu, aby do wyboru rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych dochodziło zaraz „na pierwszym posiedzeniu” po zgłoszeniu kandydatów przez zgromadzenia ogólne sędziów sądów apelacyjnych (zob. § 5 rozporządzenia).

2.4. Art. 8 projektowanej ustawy odpowiada art. 4 ust. 1 ustawy z 2001 r. Nie będzie za to w nowej ustawie o Krajowej Radzie Sądownictwa takiego rozwiązania, jakie zawiera art. 4 ust. 2 obowiązującej ustawy, jako że, po pierwsze, spotkało się ono z krytyką sądu konstytucyjnego (w zakresie, w jakim osobie oddelegowanej na posiedzenie plenarne Rady przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego czy też Ministra Sprawiedliwości zagwarantowane było prawo do wyrażania stanowiska w każdej sprawie – por. wyrok z dnia 16 kwietnia 2008 r., K 40/07, opublikowany w Dz. U. Nr 72, poz. 427 oraz w OTK ZU Nr 3A, poz. 44), a po drugie – rzeczą regulaminu uchwalanego przez Radę, ewentualnie ukształtowanego praktyką zwyczaju (z pewnym zastrzeżeniem, o którym jeszcze będzie mowa), powinno być ustalenie: czy i jakie osoby mogą przysłuchiwać się jej obradom.

2.5. Do projektu „przeniesione” zostały w całości uregulowania z art. 5, art. 6a, art. 7 oraz art. 8 (odpowiednio są to: art. 9, art. 11, art. 12 i art. 14), przy czym dokonano tutaj pewnych zmian o charakterze legislacyjnym, a w szczególności uwzględniono nową nazwę organów samorządu sędziowskiego, jakimi są zgromadzenia ogólne sędziów sądów apelacyjnych (poprzednio określane mianem zgromadzeń ogólnych sędziów apelacji) oraz pominięto w kolejnych ustępach art. 12 zwrot „na okres kadencji”, gdyż w istocie określenie to nie niesie żadnych nowych treści normatywnych (sprawę kadencyjności wybieranych członków Rady, nade wszystko więc sędziów, przesądza Konstytucja). Dalej idący charakter miały natomiast zmiany wprowadzone w zakresie regulacji z art. 6 oraz art. 10 ustawy z 2001 r. Otóż brzmienie projektowanego art. 10 ust. 1 i 2 zostało dostosowane do ustawy zasadniczej, która w art. 187 ust. 3 determinuje długość kadencji wybieranych członków KRS, a wśród nich posłów oraz senatorów. Co oczywiste, postanowienia ustaw zwykłych nie mogą być sprzeczne z normami Konstytucji, a zatem w wymienionych ustępach art. 10 projektu należało przyjąć, iż Sejm i Senat wybierają swoich przedstawicieli na okres czterech lat, a nie „na okres swojej kadencji”, który może ostatecznie być przecież krótszy niż okres czteroletni, zakreślony w art. 187 ust. 3. Swego rodzaju następstwem przedstawionej regulacji jest z kolei rozwiązanie zamieszczone w art. 10 ust. 3, wedle którego osoby wybrane do Rady przez Sejm oraz Senat pełnią swoje

funkcje do czasu wyboru nowych członków KRS przez te organy (co jednak nie wpływa na fakt, że do wygaśnięcia mandatu członkowskiego przysługującego posłowi lub senatorowi może dojść również w razie wygaśnięcia mandatu poselskiego bądź senatorskiego, o czym stanowi już art. 15 ust. 1 pkt 3 projektowanej ustawy). Istotą przepisu art. 10 ust. 3 jest więc zapewnienie ciągłości uczestnictwa w pracach Rady przedstawicieli władzy ustawodawczej.

Podobne argumenty, jak te, które towarzyszyły decyzji o nadaniu nowego brzmienia uregulowaniu z art. 6 ustawy z 2001 r., wpłynęły na kształt instytucji wygaśnięcia mandatu. Obowiązująca aktualnie regulacja z art. 10 ust. 1 dopuszcza bowiem odwołanie członka KRS przez organ, który go wybrał. Tymczasem Konstytucja nie przewiduje takiego odstępstwa od zasady czteroletniej kadencji, wobec czego nie może ono być w dalszym ciągu utrzymywane na poziomie ustawowym. Dlatego formułując przesłanki wygaśnięcia mandatu wybieranego członka Rady projekt rezygnuje z rozwiązania zawartego w art. 10 ust. 1 pkt 3 obowiązującej ustawy. Zbędne jest także zamieszczanie w proponowanym art. 15 ust. 1 przesłanki „złożenia niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego, stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu” (art. 10 ust. 1 pkt 2a ustawy z 2001 r.), albowiem związany z kłamstwem lustracyjnym skutek w postaci pozbawienia pełnionej funkcji publicznej, względnie złożenia z urzędu sędziowskiego, oraz procedura z tym związana, zostały określone w przepisach art. 21e i art. 21f ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425, z późn. zm.). Uściślenia wymaga za to przesłanka z art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy 2001 r. (w projekcie art. 15 ust. 1 pkt 4), gdyż zgłoszenie kandydatury sędziego na inne stanowisko sędziowskie nie zrywa jeszcze „łączności” między tym sędzią a organem, który go wybrał (problem wyłączenia takiego sędziego z prac Rady dotyczących zgłoszonej kandydatury, z uwagi na tzw. *casus iudex in casua sua*, jest regulowany odrębnie). Dopiero powołanie danego sędziego na inne stanowisko sędziowskie, z wyjątkiem wszakże powołania sędziego sądu rejonowego na stanowisko sędziego sądu okręgowego, powoduje, iż sędzia ten nie reprezentuje już organu, o którym mowa w art. 14 ust. 3–5 projektu. Ponadto w projekcie doprecyzowano, że o zrzeczeniu się mandatu przez członka KRS Przewodniczący Rady winien możliwe szybko powiadomić organ, który wybrał owego członka (art. 15 ust. 2 zdanie 2). Niezwłoczne przekazanie takiej informacji ma umożliwić zachowanie terminu, jaki z kolei art. 15 ust. 3 projektowanej ustawy (dotychczasowe postanowienie art. 9 zdanie 2 ustawy z 2001 r.), wyznacza temu ostatniemu organowi na dokonanie wyboru nowego członka Rady.

W tym miejscu wypada również podnieść, że projektodawca pominął w nowej ustawie przepis będący odpowiednikiem dotychczasowego art. 9 zdanie 1 ustawy regulującej ustrój KRS, wobec oczywistości zawartej w nim dyspozycji. Niezbędne było natomiast wypełnienie

w projekcie luki widocznej w kontekście postanowienia art. 12 ust. 2 (odpowiednio art. 7 ust. 2 ustawy z 2001 r.), odwołującego się do „przedstawicieli zgromadzeń ogólnych wojewódzkich sądów administracyjnych”. Wprawdzie częściowe regulacje w tym zakresie można znaleźć w przepisach ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, jednak nie może budzić wątpliwości, że właściwszą dla określenia trybu wyboru członków Rady jest projektowana ustawa. Stąd proponuje się art. 13, który to – wzorując się na regulacji z art. 14 ust. 3 – precyzuje sposób wyboru wspomnianych wyżej przedstawicieli przez zgromadzenia ogólne sądów administracyjnych. Konsekwentnie też proponuje się uchylenie przepisu art. 46 § 3 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, ponieważ niemal dosłownie przepis ten powtarza regulację zawartą w projektowanym art. 12 ust. 2.

2.6. Uregulowanie ustroju Rady, a także zakresu działania i trybu pracy KRS oraz sposobu wyboru jej członków, ustrojodawca powierzył ustawodawcy zwykłemu (art. 187 ust. 4 Konstytucji). Podstawowe kwestie ustrojowe muszą więc znaleźć się w ustawie.

Powyższemu postulatowi zadość czynią niewątpliwie art. 16 – 20 projektu, przy czym dokładniej niż to czyni obecnie art. 11 ustawy z 2001 r. normują one sprawy związane z wyborem Prezydium Rady (pozostawiając jednocześnie Radzie pewien margines swobody w zakresie określenia ostatecznego składu tego organu), jak również kompetencje i obowiązki Prezydium, samego Przewodniczącego oraz jego zastępców (czyli – według terminologii konstytucyjnej – „wiceprzewodniczących”). Dodatkowo w projektowanym art. 20 wskazano komisje, które Rada obligatoryjnie powołuje ze swego składu, jak też odniesiono się do tych, które może utworzyć w razie zaistnienia potrzeby w tym względzie (komisje problemowe). Warto podkreślić, iż omawiane rozwiązania są sprawdzone, gdyż „przejęto” je z niewielkimi zmianami (mającymi co do zasady charakter redakcyjny) z § 2, 4 oraz 6 rozporządzenia, a przy tym wykazują one niezbędną elastyczność. Dotyczy to zwłaszcza przykładowego wyliczenia z art. 18 ust. 1, a także otwartego katalogu czynności, które mogą być wykonywane przez wiceprzewodniczących w myśl ustępu 2 wymienionego art. 18, czy wreszcie możliwości powoływania innych komisji niż komisje stałe, o których mowa w art. 20 ust. 1 projektu.

2.7. W art. 21 projektu zamieszczone zostały postanowienia odnośnie do posiedzeń plenarnych, w tym regulacja co do uprawnienia do ich zwoływania oraz podmiotów, które mogą występować z wnioskami w tym przedmiocie (aktualnie stanowi o tym art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z 2001 r. oraz § 4 ust. 1 rozporządzenia). Z kolei w art. 22 uregulowano kwestie związane z podejmowaniem uchwał przez Radę, tzn. wskazano *quorum* i wymaganą dla podjęcia

uchwały większość, a ponadto określono, kiedy i na jakich zasadach głosowanie może zostać powtórzone. Analogicznie sprawy te unormowane są w art. 12 ust. 3 i 4 obowiązującej ustawy oraz w § 10 ust. 4 rozporządzenia, z zastrzeżeniem jedynie sposobu głosowania – tu, w związku z jednoznaczną wypowiedzią Trybunału Konstytucyjnego (patrz przywołany wcześniej wyrok z dnia 16 kwietnia 2008 r., wydany w sprawie K 40/07), proponuje się powrót do formuły sprzed nowelizacji, jakiej dokonano w ustawie z 2001 r. na mocy ustawy z dnia 16 marca 2007 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 73, poz. 484, z późn. zm.), tj. do formuły głosowania jawnego z możliwością przeprowadzenia głosowania tajnego na żądanie któregośkolwiek z członków.

2.8. Art. 25 projektowanej ustawy jest odpowiednikiem art. 14 ustawy z 2001 r., przy czym w ustępie 2 proponowanego przepisu uściślono, iż Biurem powołanym do obsługi Rady kieruje szef, którego powołuje i odwołuje Przewodniczący Rady po zasięgnięciu opinii Prezydium (rozwiązanie wprowadzające do ustawy funkcję szefa Biura jest odwzorowaniem regulacji z art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym – Dz. U. Nr 102, poz. 643, z późn. zm.). Podobnie wygląda zresztą relacja projektowanego art. 28 i art. 15 ustawy z 2001 r. Co się tyczy natomiast art. 26, to wyodrębniono w nim regulację, która odpowiada tej zamieszczonej obecnie w art. 16 ust. 2 ustawy z 2001 r., a więc obok postanowień odnoszących się do świadczeń przysługujących członkom KRS z tytułu pracy w Radzie. W ocenie jednakże projektodawcy waga analizowanej regulacji, jako wiążącej się z szeroko rozumianym statusem sędziego, uzasadnia ujęcie jej w osobnej jednostce redakcyjnej. Ponadto w ustępie 2 projektowanego przepisu zamieszczono odesłanie do ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, a ściślej rzecz biorąc: do art. 78 § 2 – 4 regulujących kwestię wynagrodzeń przysługujących sędziom delegowanym. Doprecyzowano też, że wysokość dodatków, o których mowa w tych przepisach, ustala Minister Sprawiedliwości na wniosek Przewodniczącego.

2.9. Projekt przewiduje ustawowe uregulowanie (a nie aktem wykonawczym jak do tej pory) kwestii diet pobieranych przez członków KRS za każdy dzień udziału w posiedzeniach plenarnych lub innych pracach Rady. Nie ma przy tym obawy, że wraz z „przeniesieniem” do ustawy postanowienia § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 13 listopada 2009 r. w sprawie wysokości diet dla członków Krajowej Rady Sądownictwa (Dz. U. Nr 196, poz. 1511) nastąpi niepożądane „usztynwienie” omawianej regulacji – mechanizm kalkulacji diety (stawka procentowa odnoszona do podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, którą stanowi co do zasady przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego) gwarantuje wzrost diet w razie wzrostu cen i wynagrodzeń w gospodarce, a tym samym ich

ekwiwalentność, bez konieczności każdorazowej nowelizacji ustawy. Nie ulegnie też zmianie regulacja w przedmiocie kosztów zwracanych członkom KRS (art. 27 pkt 2).

2.10. Jak zaakcentowano na wstępie, celem projektowanej ustawy jest w szczególności wykonanie wyroku wydanego w sprawie K 62/07 (orzeczenie z dnia 19 listopada 2009 r., opublikowane w Dz. U. z dnia 1 grudnia 2009 r., Nr 202, poz. 1567; pełny tekst wraz z uzasadnieniem ukazał się w OTK ZU z 2009 r. Nr 10A, poz. 149). Wyrokiem tym Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją art. 12 ust. 6 ustawy z 2001 r. w zakresie, w jakim przepis ten zawiera zwrot „i postępowania przed Radą”.

Przedmiotowym rozstrzygnięciem Trybunał dał wyraz temu, że najważniejsze kwestie związane z procedowaniem Rady powinny być uregulowane w akcie normatywnym o randze ustawowej, a nie – jak to przewiduje zakwestionowany przepis – w akcie wydawanym przez organ władzy wykonawczej. O tym, co stanowi materię ustawową, przesądza bowiem art. 187 ust. 4 Konstytucji. Tymczasem poddana kognicji sądu konstytucyjnego ustawa z 2001 r. nie precyzuje ani podstawowych zasad postępowania przed Radą, ani też najbardziej istotnych mechanizmów proceduralnych, poprzestając zaledwie na wyraźnym wskazaniu, że w sprawach przedłożonych Radzie przepisy ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego nie znajdują zastosowania.

Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, „zbyt oszczędna treściowo regulacja ustawowa” skutkuje tym, że „(...) podstawą działania centralnego organu konstytucyjnego staje się nie ustawa, jak tego wymaga Konstytucja, ale rozporządzenie. „W przypadku gdy ustawa nie reguluje w sposób wystarczający albo w ogóle nie reguluje danej materii, przekazanie jej do uregulowania w akcie wykonawczym prowadzi do niedopuszczalnego uzupełnienia ustawy aktem niższej rangi.” Pozostawienie władzy wykonawczej (tutaj: Prezydentowi) możliwości samodzielnego kształtowania zasadniczych elementów regulacji prawnej stanowi naruszenie standardów demokratycznego państwa prawnego zakazujących ustawodawcy przekazywania funkcji prawodawczych organom władzy wykonawczej.

Trybunał przypomniał także, że rozporządzenie „(...) ma wykonywać ustawę, a zatem konkretyzować jej przepisy, a nie uzupełniać ją w sposób samoistny, normując zagadnienia pominięte przez ustawodawcę”. Trybunał Konstytucyjny podtrzymał również pogląd wyrażony w sprawie K 8/99 (wyrok z dnia 14 kwietnia 1999 r., OTK ZU z 1999 r. Nr 3, poz. 41), wedle którego wśród postanowień dotyczących organów kolegialnych z jednej strony wyróżnić trzeba „(...) określenie podmiotu i zakresu kompetencji oraz podstawowych zasad procedury niezbędnej do ich realizacji, a z drugiej strony szczegółowe, wewnętrzne zasady obradowania danego organu kolegialnego, do których należą m.in. zasady (...) zwoływania posiedzeń,

przewodzenia obrad i porządku głosowania oraz szczególne prawa i obowiązki członków organu kolegielnego związane z udziałem w obradach.” Jak zaznaczone zostało w uzasadnieniu wyroku: „Pierwsza grupa spraw wymaga zawsze uregulowania w Konstytucji lub w ustawie. Natomiast druga grupa zagadnień może zostać przekazana do unormowania w regulaminie danego organu, w ramach przyznanej mu przez prawo autonomii regulaminowej.”

Wobec tego zasadne stało się zamieszczenie w projektowanej ustawie podstawowych regulacji z punktu widzenia funkcjonowania KRS i prowadzenia przez ten organ postępowań, szczególnie w tzw. sprawach indywidualnych. Kwestie o mniejszej doniosłości, np. związane z porządkiem czy protokołowaniem posiedzeń plenarnych Rady, a także kwestie wiążące się z działaniem zespołów roboczych oraz z referowaniem przez członków tychże zespołów poszczególnych spraw całemu gremium KRS, pozostawia się do uregulowania w regulaminie. Podstawę do jego wydania ma stanowić art. 23 ust. 1. Przy okazji nadmienić należy, że w ust. 2 tego artykułu przewidziano obowiązek ogłoszenia regulaminu KRS w „Monitorze Polskim”.

2.11. Uwzględniając wskazania Trybunału Konstytucyjnego, do projektowanej ustawy „przeniesiono” postanowienie § 7 rozporządzenia, odnoszące się do pieczęci używanej przez Radę. Tak samo postąpiono z uregulowaniami objętymi treścią paragrafów: 15 ust. 1 – 3, jak również 16, 17, 22, 25, 26, 28 i 29 rozporządzenia (są to regulacje ogólne i szczególne dotyczące postępowania przed Radą). Dokonano przy tym ich korekty stylistycznej – por. art. 31 – 33 oraz art. 40–42 projektu.

2.12. W porównaniu z obowiązującym stanem prawnym projektowany art. 29 zawiera nowość normatywną w postaci podstawy wyłączenia członka KRS z prac Rady – zarówno z mocy prawa (sytuacje, w których zgodnie z procedurami sędziego uznaje się za tzw. *iudex inhabilis*), jak i na żądanie samego członka lub osoby, której sprawa jest rozpatrywana przez Radę, czyli analogicznie jak to jest w przypadku tzw. *iudex suspectus* (opisywana instytucja wyłączenia ma skądinąd dotyczyć także członków zespołów roboczych, o których to była mowa wyżej – zob. art. 32 ust. 2 i 3). Wprowadzenie przedmiotowych regulacji jest – jak pokazała praktyka – nieodzowne z uwagi na potrzebę zapewnienia najwyższych standardów w procesie podejmowania decyzji przez Radę.

2.13. Nowością normatywną są ponadto postanowienia art. 30 i art. 35 – 38 projektu. Pierwszy z tych przepisów określa, kto jest uczestnikiem postępowania, jako że pojęciem tym posługują się dalsze przepisy (np. art. 33 ust. 1), a poza tym w ustępie 2 wskazano, że osoba taka powinna zostać powiadomiona o terminie posiedzenia plenarnego, na którym zostanie

rozpatrzona jej sprawa. Aczkolwiek zaznaczyć trzeba, że powiadomienie takie nie oznacza, iż uczestnik będzie mógł stawić się na planowanym posiedzeniu. Chodzi raczej o przekazanie mu informacji o tym, kiedy Rada zajmie się jego sprawą. Natomiast kwestia tak osobistego stawiennictwa, jak i składania pisemnych wyjaśnień uregulowana została odrębnie, a mianowicie w art. 34 ust. 2 projektu, który wskazuje, że to po stronie Rady leży decyzja w przedmiocie wezwania uczestnika lub żądania od niego dodatkowych wyjaśnień czy też zwrócenia się do właściwego podmiotu o uzupełnienie materiałów sprawy (zob. § 20 ust. 1 i 3 rozporządzenia). Proponowane ujęcie tego zagadnienia – według projektodawcy – nie grozi paraliżem prac KRS, którego zapewne nie dałoby się niejednokrotnie uniknąć, zwłaszcza w sytuacji wielości uczestników i przyznania im prawa do stawienia się na posiedzenie plenarne Rady.

Projektowane art. 35 – 38 mają natomiast na celu dostosowanie rozwiązań ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa do zachodzących zmian w zakresie modelu kariery sędziowskiej, w tym zapewnienia większej transparentności procedowania tego organu w przypadku spraw związanych z przedstawianiem wniosków o powołanie na urząd sędziego. To ostatnie dotyczy w szczególności procesu tworzenia „list rankingowych” w razie zgłoszenia się więcej niż jednego kandydata na wolne stanowisko sędziowskie, a także dopuszczenia przedstawicieli organów prawniczych samorządów zawodowych oraz innych instytucji do udziału w pracach zespołów roboczych (art. 37). Zasadne jest w tym zakresie również zapewnienie spójności przepisów projektowanej ustawy z postanowieniami ustaw regulujących ustroj sądów, nade wszystko ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, albowiem to w niej unormowane zostały kwestie zgłaszania się kandydatów do pełnienia urzędu sędziego, łącznie z procedurą poprzedzającą przekazanie stosownych materiałów Radzie. Poręczeniem prawidłowości działania KRS w opisywanym zakresie ma być także wymóg upubliczniania uchwał przewidziany w art. 38 ust. 2 projektu.

Oprócz tego należało uregulować zagadnienie prawomocności uchwał w sprawach, w których do urzędu sędziego aspiruje kilku kandydatów – jest to konsekwencja rozwiązania polegającego na zobowiązaniu Rady do łącznego ich rozpatrzenia i oceny oraz podjęcia jednej uchwały w przedmiocie przedstawienia wniosku Prezydentowi do powołania na stanowisko sędziowskie (art. 38 ust. 1 i art. 44 ust. 2).

2.14. W projektowanej ustawie o Krajowej Radzie Sądownictwa przewiduje się także zamieszczenie regulacji zawartych w art. 13 ust. 2 – 6 ustawy z 2001 r. Istotną zmianą w tym zakresie jest ustanowienie dwutygodniowego terminu do wniesienia odwołania od uchwały Rady (art. 45 ust. 2 projektu) oraz wyłączenie tzw. przymusu adwokacko-radcowskiego w

postępowaniu toczącym się przed Sądem Najwyższym wskutek zaskarżenia uchwały Rady (art. 45 ust. 3). Obie propozycje wiążą się ze sobą, gdyż wyeliminowanie obowiązkowego zastępstwa przez profesjonalnych pełnomocników (co ma znaczenie np. dla referendarzy czy też asystentów sędziów) powoduje, iż ustawodawca może – bez szkody dla uczestników postępowania – skrócić termin na odwołanie się od decyzji Rady, przez co niewątpliwie szybciej uzyska ona walor pełnej prawomocności.

Zagadnienie uzasadniania uchwał KRS podjętych w tzw. sprawach indywidualnych oraz tryb ich doręczania ostatecznie unormowano w odrębnej jednostce redakcyjnej (art. 43 projektowanej ustawy; nieco szerzej co do tego, z uwagi na specyfikę postępowania, art. 41 ust. 3) – por. § 21 ust. 3–5 rozporządzenia.

2.15. Art. 46 projektu przenosi z kolei na grunt projektowanej ustawy instytucję wznowienia postępowania znaną wszystkim procedurom. Określa się ją tu jako „ponowne rozpatrzenie sprawy”. Przesłanką takiego ponownego działania Rady co do rozstrzygniętej już kwestii ma być „ujawnienie się nowych okoliczności”, zaś impuls w tym zakresie może wyjść od Rady bądź też od osoby zainteresowanej (ust. 1). Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 46 ust. 2 decyzja o ponownym rozpatrzeniu sprawy winna przybrać formę stosownej uchwały. W analogiczny sposób KRS ma rozstrzygać o odmowie ponownego rozpatrzenia sprawy.

2.16. Wobec zmian, jakie w porównaniu z obowiązującym stanem prawnym mają być wprowadzone przepisami rozdziałów 2 i 3, trzeba dokonać odpowiedniej nowelizacji norm znajdujących się w innych ustawach. Dotyczy to art. 10 § 3 pkt 5, art. 32 § 9, art. 33 § 4 oraz art. 40 § 2 i 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (art. 47 projektu), art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1997 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 607, z późn. zm. – art. 48 projektu), § 3a dodawanego w art. 70 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (art. 49 projektu), art. 21 § 1, 3 i 4, jak też art. 21a § 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (art. 50 projektu) i wreszcie art. 31 § 7 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052, z późn. zm. – art. 51 projektu). Część z tych zmian, o czym była już mowa, ma charakter merytoryczny, część – czysto legislacyjny (jak chociażby dla zapewnienia spójności terminologicznej w odniesieniu do nazwy środka zaskarżenia przysługującego od uchwał Rady).

2.17. W rozdziale 5, zatytułowanym „Przepisy przejściowe i końcowe”, trzeba natomiast przesądzić w szczególności, że osoby wchodzące w skład Prezydium Rady, powołane

zgodnie z dotychczasowymi przepisami, mają pełnić swoje funkcje do upływu okresu, na który je wybrano. W odróżnieniu bowiem od samej Rady (będącej organem konstytucyjnym, którego kadencja determinowana jest właśnie postanowieniami ustawy zasadniczej), Prezydium wyłaniane jest na podstawie ustawy i działa w zakresie zawartego w niej umocowania. Niezbędne jest oprócz tego odniesienie się do problematyki spraw w toku. W tym zakresie jednak lepsze wydaje się być skorzystanie z zasady działania ustawy nowej jako regulującej postępowanie przed Radą w sposób całościowy i wyczerpujący. Rozwiązanie to znajduje ponadto wsparcie w orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego, który odroczył wejście swego rozstrzygnięcia w życie do dnia 2 grudnia 2010 r. (można zatem sądzić, że intencją Trybunału nie było utrzymywanie niekonstytucyjnych uregulowań dłużej niż przez okres 12 miesięcy – zob. pkt II sentencji wyroku z dnia 19 listopada 2009 r.).

3. Konsultacje

Projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania Krajowej Radzie Sądownictwa, Ministrowi Sprawiedliwości, Prokuratorowi Generalnemu, Sądowi Najwyższemu, Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Krajowej Radzie Radców Prawnych, Stowarzyszeniu Sędziów Polskich JUSTITIA, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka oraz Ministrowi Spraw Zagranicznych.

W toku prac nad proponowanymi przepisami uwzględniono część postulatów i uwag sformułowanych w opiniach pisemnych oraz zaprezentowanych na posiedzeniu połączonych komisji senackich przez członków Krajowej Rady Sądownictwa, Ministra Sprawiedliwości oraz przedstawiciela Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.

4. Skutki finansowe wykonania projektowanej ustawy

Projektowana ustawa nie powoduje skutków finansowych dla budżetu państwa. Podkreślić wypada, że wysokość diet przewidzianych w proponowanym art. 27 jest identyczna, jak ustalona w aktualnie obowiązującym rozporządzeniu Prezydenta RP z dnia 13 listopada 2009 r. w sprawie wysokości diet dla członków Krajowej Rady Sądownictwa (Dz. U. Nr 196, poz. 1511).

5. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Projektowana ustawa o KRS pozostaje poza zakresem przedmiotowym regulowanym prawem Unii Europejskiej.

Minister Spraw Zagranicznych

DPUE-920-*1073* -10/AM *11*

Warszawa, dnia *6* sierpnia 2010 r.

dot. BPS/KU- 034/935/1/10 z 22.07.2010 r.

**Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senat Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Przewodniczący,

W związku z przedłożonym projektem *ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa* uprzejmie informuję, że przedmiotowy projekt nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Z upoważnienia
Ministra Spraw Zagranicznych
Maciej Szpunar
Podsekretarz Stanu
Maciej Szpunar